PATVIRTINTA
Šalčininkų r. Butrimonių Anos Krepštul
gimnazijos direktoriaus
2026 m. balandžio 28
įsakymu Nr. V3- 74

DIRBTINIO INTELEKTO (DI) NAUDOJIMO TVARKA

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Dirbtinio intelekto (DI) naudojimo tvarka (toliau - Tvarka) nustato Šalčininkų r. Butrimonių Anos Krepštul gimnazijos dirbtinio intelekto priemonių (toliau - DI priemonės) naudojimo sąlygas ir reikalavimus, siekiant užtikrinti saugų, etišką ir atsakingą DI naudojimą įstaigos veikloje ir ugdymo(si) procese.

2. Tvarka parengta, o joje vartojamos sąvokos atitinka2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (toliau - BDAR), 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 2024/1689, kuriuo nustatomos suderintos DI gairės ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 ir (ES) 2019/2144 ir direktyvos 2014/90/ES, (ES) 2016/797 ir (ES) 2020/1828 (toliau - DI aktas), Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos darbo grupės parengtas rekomendacijas „Mokykla dirbtinio intelekto (DI) amžiuje: atsakingo naudojimo principai ir gairės“, Europos Komisijos „Dirbtinio intelekto (DI) ir duomenų naudojimo mokymo ir mokymosi srityje etikos gaires pedagogams“ su visais galiojančiais pakeitimais.

3. Tvarkoje vartojamos sąvokos:

3.1. **Asmens duomenys** - bet kokia informacija apie fizinį asmenį, kurio tapatybė nustatyta arba kurio tapatybę galima nustatyti (duomenų subjektas); fizinis asmuo, kurio tapatybę galima nustatyti, yra asmuo, kurio tapatybę tiesiogiai arba netiesiogiai galima nustatyti, visų pirma pagal identifikatorių, kaip antai vardą ir pavardę, asmens identifikavimo numerį, buvimo vietos duomenis ir interneto identifikatorių arba pagal vieną ar kelis to fizinio asmens fizinės, fiziologinės, genetinės, psichinės, ekonominės, kultūrinės ar socialinės tapatybės požymius;

3.2. **Asmeninė paskyra -** tai fizinio asmens (mokytojo, mokinio, darbuotojo ar kito naudotojo) vardu sukurta vartotojo paskyra, valdoma paties naudotojo, nesusieta su Įstaigos administruojamomis licencijomis ir nenaudojama Įstaigos vardu;

3.3. **DI priemonė** - bet koks skaitmeninis sprendimas, paremtas DI technologijomis (įskaitant, bet neapsiribojant DI sistemomis ir bendrosios paskirties DI modeliais, kurie yra apibrėžti ir reglamentuojami ES DI akte ir (arba) dokumentuose);

3.4. **Duomenų apsaugos pareigūnas** - MB „Duomenų sauga“, el. paštas dap@duomenu-sauga.lt, tel. Nr. +370 672 43319;

3.5. **Duomenų gavėjas** - fizinis arba juridinis asmuo, valdžios institucija, agentūra ar kita įstaiga, kuriai atskleidžiami asmens duomenys, nesvarbu, ar tai trečioji šalis ar ne. Valdžios institucijos, kurios pagal Sąjungos arba valstybės narės teisę gali gauti asmens duomenis vykdydamos konkretų tyrimą, nelaikomos duomenų gavėjais;

3.6. **Duomenų tvarkymas** - bet kokia automatizuotomis arba neautomatizuotomis priemonėmis su asmens duomenimis ar asmens duomenų rinkiniais atliekama operacija ar operacijų seka, kaip antai rinkimas, įrašymas, rūšiavimas,- sisteminimas, saugojimas, adaptavimas ar keitimas, išgava, susipažinimas, naudojimas, atskleidimas persiunčiant, platinant ar kitu būdu sudarant galimybę jais naudotis, taip pat sugretinimas ar sujungimas su kitais duomenimis, apribojimas, ištrynimas arba sunaikinimas;

3.7. **Duomenų tvarkytojas** - fizinis arba juridinis asmuo, valdžios institucija, agentūra ar kita įstaiga, kuri duomenų valdytojo vardu tvarko asmens duomenis;

3.8. **Duomenų valdytojas** -Šalčininkų r. Butrimonių Anos Krepštul gimnazija, į.k. 191416326, Mokyklos g. 2, Butrimonių k., Šalčininkų raj., LT17157, tel. Nr.+37038045671; el. p. butrimoniuakgimn@gmal.com..

3.9. **Įstaigos paskyra -** tai organizacinė vartotojo paskyra, sukurta Įstaigos vardu ir naudojama vadovaujantis Įstaigos valdomų licencijų ribomis;

3.10. **Ne asmens duomenys** - duomenys, kurie nėra asmens duomenys, kaip apibrėžta BDAR 4 straipsnio 1 punkte;

3.11. **Specialių kategorijų asmens duomenys** − bet kokie duomenys, atskleidžiantys rasinę ar etninę kilmę, politines pažiūras, religinius ar filosofinius įsitikinimus, narystę profesinėse sąjungose, genetiniai duomenys, biometriniai duomenys, siekiant nustatyti fizinio asmens tapatybę, sveikatos duomenys arba duomenys apie fizinio asmens lytinį gyvenimą bei lytinę orientaciją.

II. SKYRIUS
DI NAUDOJIMAS UGDYMO PROCESE

4. Gimnazijoje leidžiama naudoti tik tas DI priemones, kurios yra įtrauktos į Įstaigoje leidžiamų naudoti DI priemonių sąrašą (toliau - Sąrašas) (Priedas Nr. 1), laikantis šiame Sąraše nustatytų konkrečios DI priemonės naudojimo sąlygų. Į Sąrašą neįtrauktos DI priemonės negali būti naudojamos.

5. Leidžiamas DI naudojimas:

5.1. idėjų generavimui;

5.2. teksto struktūros planavimui;

5.3. kalbos taisymui (rašyba, stilius);

5.4. informacijos apibendrinimui;

5.5. projektiniams darbams, aiškiai nurodant kaip buvo naudotas DI;

5.6. mokymosi medžiagos pritaikymui individualiems poreikiams;

5.7. mokytojo pasirengimui pamokoms, bet privalo kritiškai vertinti turinį.

6. Be mokytojo leidimo draudžiama:

6.1. pateikti DI sugeneruotą darbą kaip savo;

6.2. naudoti DI kontrolinių, testų, kitų atsiskaitomųjų darbų metu;

6.3. naudoti DI vertinant, kai siekiama patikrinti mokinio individualias žinias ar gebėjimus;

6.4. generuoti netinkamą, diskriminuojančią ar klaidinančią informaciją;

6.5. naudoti DI bet kokiu kitu būdu, kuris pažeidžia akademinio sąžiningumo principus.

7. Patvirtintas Sąrašas gali būti keičiamas:

7.1. kai gaunamas bendruomenės nario pasiūlymas dėl naujos DI priemonės įtraukimo;

7.2. kai gaunamas bendruomenės nario pasiūlymas dėl DI priemonės išbraukimo (pateikiama pagrindžianti informacija);

7.3. remiantis DI priemonių naudojimo stebėsenos rezultatais.

III. SKYRIUS
DI NAUDOJIMO ŽYMĖJIMAS

8. Jei darbe naudotos di pagalbinės priemonės, mokinys privalo tai nurodyti, pavyzdžiui: „*rengiant darbą naudotas dirbtinis intelektas (idėjų generavimui / teksto koregavimui)*“ ir t. d.

9. Mokytojas gali nustatyti konkrečią žymėjimo formą.

IV. SKYRIUS
DI NAUDOJIMO PRINCIPAI

10. Sistemiškumo ir tvarumo principas:

10.1. periodiškai kelti ir tobulinti savo skaitmenines kompetencijas, įskaitant ir DI naudojimo principus;

10.2. integruoti DI priemones į pamokas ir kitas gimnazijos veiklas, t. y. naudoti jas mokinių įtraukimui, refleksijai, administravimo procesų efektyvumui didinti ar kt.;

10.3. sąmoningai nenaudoti DI priemonių, kai jų naudojimas netikslingas;

10.4. nuolat tobulėti - sekti naujoves, naudoti DI profesiniam augimui ir bendruomenei stiprinti;

10.5. kritiškai vertinti DI sugeneruotą turinį, atpažinti DI „haliucinacijas“, etines dilemas;

10.6. prisiimti žmogiškąją atsakomybę - galutinį sprendimą priima žmogus;

10.7. ugdyti socialinę atsakomybę - diskutuoti apie DI poveikį visuomenei, aplinkai, demokratijai.

11. Saugumo ir privatumo principas:

11.1. Mokytojai ugdymo procese naudoja tik tas DI priemones, kurios yra įtrauktos į Sąrašą, laikantis šiame Sąraše nustatytų konkrečios DI priemonės naudojimo sąlygų.

11.2. Asmens duomenys ir kita nevieša informacija DI priemonėse negali būti naudojami ir įkeliami. Mokiniai ir mokytojai turi būti mokomi, kokia informacija galima dalintis, o kokia - privalo likti privati. Asmeninėje paskyroje negali būti tvarkomi mokinių, mokytojų ar kiti su mokyklos veikla susiję asmens duomenys.

12. Skaidrumo ir atvirumo principas:

12.1. Mokiniai turi būti informuoti, kai pamokoje naudojama DI priemonė.

12.2. Mokiniai gali naudoti DI priemones tik su mokytojo leidimu (iš anksto sutarus, kokie įrankiai bus naudojami ir kaip bus atliekamas tokio darbo vertinimas).

12.3. Mokiniai, atlikdami namų darbus ar kitas užduotis namuose, taip pat laikosi šios Tvarkos skaidrumo ir atvirumo reikalavimų: aiškiai nurodo, kaip ir kokiu tikslu naudojo DI priemones, ir pateikia kritiniu mąstymu pagrįstą galutinį rezultatą.

12.4. Mokiniai ir mokytojai savo darbuose nurodo, kaip naudojo DI priemones (trumpa refleksija).

12.5. DI priemonės sugeneruotas turinys turi būti kritiškai įvertintas ir patikrintas žmogaus - mokytojo ar mokinio - kad būtų išvengta klaidų, šališkumo ar netikslios informacijos.

13. Žmogaus kontrolės ir atsakomybės principas:

13.1. DI priemonės padeda, bet nepakeičia žmogaus sprendimo. DI priemonės švietimo procese gali būti naudojamos tik kaip pagalbinės. Jos gali padėti kurti idėjas,

patikrinti tekstą ar pasiūlyti papildomą informaciją, tačiau galutinis sprendimas - visada lieka žmogaus rankose.

13.2. Galutinis mokinio darbo įvertinimas yra mokytojo atsakomybė. DI priemonės gali padėti atpažinti pasikartojančias klaidas, patikrinti gramatiką ar suformuluoti bendro pobūdžio komentarų juodraštį, bet sprendimas turi būti pagrįstas pedagogo kompetencija ir pagarba mokinio pastangoms. Jeigu mokinys išreiškia pageidavimą, jo darbas turi būti įvertintas be DI pagalbos.

14. Etikos ir pagarbos principas:

14.1. Naudojant DI mokymosi procese, būtina užtikrinti, kad DI priemonės sugeneruotas turinys nepažeistų žmogaus orumo, neskleistų diskriminacinių, stereotipinių ar klaidinančių nuostatų. Jeigu DI sugeneruoja netinkamą turinį, mokytojas privalo jį įvertinti ir aptarti su mokiniais, paaiškindamas jo ribotumus ir galimas klaidas.

14.2. Visi bendruomenės nariai turi vadovautis sąžiningumo, pagarbos, įtraukties ir lygių galimybių principais. DI turi būti taikomas taip, kad skatintų įtrauktį, padėtų mokiniams su skirtingais gebėjimais ir nekurtų papildomų kliūčių. Mokytojai ir mokiniai, naudodami DI, prisiima atsakomybę už sąžiningą, pagarbią ir etišką jo taikymą

14.3. Naudojant DI priemones, turi būti laikomasi akademinio sąžiningumo principų. Draudžiama pateikti DI sugeneruotą turinį kaip savo darbą. Mokiniai ir mokytojai, naudodami DI, privalo nurodyti, kaip priemonė prisidėjo prie darbo.

15. Socialinė nauda ir tikslingumas:

15.1. DI naudojamas tik ten, kur jis suteikia aiškią pridėtinę vertę mokymui ar mokymuisi. DI taikymas turi praturtinti mokymosi procesą - padėti personalizuoti užduotis, sumažinti rutiną, suteikti naujas kūrybos ar tyrinėjimo galimybes.

15.2. Mokytojas sprendžia, kur DI gali padėti, o kur vertingiau dirbti be jo. Pedagogas išlieka ugdymo krypties formuotojas - jis nusprendžia, kada DI naudoti kaip pagalbinę priemonę, o kada svarbiau, kad mokiniai savarankiškai lavintų kūrybiškumą, kritinį mąstymą ir gebėjimą mokytis.

15.3. Mokinio darbo vertinimas turi atspindėti asmeninius mokinio gebėjimus ir kritinį mąstymą. DI priemonė gali būti naudojama kaip pagalbinė priemonė, tačiau vertinamas mokinio kritinis požiūris į DI sugeneruotą turinį, gebėjimas savarankiškai jį analizuoti, papildyti ir išplėtoti idėjas.

16. Darbuotojai gali pradėti naudoti dirbtinio intelekto (DI) priemones ugdymo procese tik įsitikinę, kad patys moka naudotis konkrečia DI priemone, supranta jos veikimo principus, galimybes ir ribotumus, taip pat geba aiškiai ir mokiniams suprantama forma paaiškinti DI priemonės paskirtį, naudojimo taisykles, galimas rizikas ir atsakingo naudojimo principus.

V. SKYRIUS
DI NAUDOJIMO ADMINISTRACINĖJE VEIKLOJE TVARKA

17. DI gali būti naudojamas administracinėms užduotims optimizuoti - ataskaitoms, dokumentų šablonams, komunikacijos rengimui, jei priemonė yra įtraukta į leidžiamų priemonių sąrašą ir nenaudojama automatiniams sprendimams priimti.

18. Administracinės veiklos DI priemonės negali apdoroti asmens duomenų, nebent tai leidžia teisės aktai, yra Įstaigos licencija, sudaryta duomenų tvarkymo sutartis, o priemonė yra įtraukta į patvirtintą sąrašą.

VI. SKYRIUS
DI PRIEMONIŲ NAUDOJIMO STEBĖSENA

19. Vadovo sudaryta darbo grupė atlieka naudojamų DI priemonių stebėseną. Stebėsena apima tik tas DI priemones, kurios yra įtrauktos į vadovo patvirtintą Sąrašą.

20. DI priemonių naudojimo stebėsena apima šias veiklas:

20.1. rinkti statistinę informaciją apie DI priemonių naudojimo dažnumą, paskirtį ugdymo procese ir užduodant namų darbus;

20.2. rinkti DI priemonių naudotojų grįžtamąjį ryšį ir vertinti, ar DI priemonės naudojimas atitinka lūkesčius (tikslumas, naudingumas, laiko ir (arba) kaštų sutaupymas ir pan.);

20.3. fiksuoti netinkamo veikimo atvejus (incidentus) ir, esant sisteminiams pažeidimams, stabdyti DI priemonės naudojimą;

20.4. siūlyti sprendimus dėl DI priemonės licencijos pratęsimo, nutraukimo ar pakeitimo.

21. DI priemonių naudojimo stebėsenos rezultatai (kartu su pasiūlymais dėl tikslinamųjų veiksmų) paprastai du kartus per metus pateikiami vadovui. Atsižvelgiant į DI priemonių naudojimo stebėsenos rezultatus, gali būti inicijuojamas Sąrašo keitimas.

VII. SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Ši Tvarka peržiūrima ir, esant poreikiui, atnaujinama ne rečiau kaip kartą per 2 metus arba pasikeitus teisės aktams ar rekomendacijoms.

Priedas Nr. 1

Įstaigoje leidžiamų naudoti DI priemonių sąrašas

Eil. Nr.	DI priemonės pavadinimas	Amžiaus cenzas	Rizikos lygis	Pastabos
1	Google Gemini	13+	Vidutinis	Reikalinga paskyra, naudoti tik be asmens duomenų
2	Open ai Chat GPT	13+	Vidutinis	Galima akademinio nesąžiningumo rizika
3	Canva	13+	Vidutinis	Reikalinga paskyra
4	DeepL	13+	Mažas	Tinkama kalbos taisymui
5	Gamma	13+	Vidutinis	Generuoja turinį automatiškai
6	Chalkie	13+	Vidutinis	Skirta ugdymui, generuoja užduotis ir turinį, reikalinga paskyra
7	Deepseek	13+	Padidintas	Gali generuoti netikslų ar nepatikrintą turinį, rekomenduojama priežiūra
8	Gemini	13+	Vidutinis	Reikalinga paskyra, naudoti be asmens duomenų
9	Genially	13+	Vidutinis	Reikalinga paskyra, leidžia kurti interaktyvų turinį, integracijos su kitomis platformomis
10	Microsoft Copilot	13+	Vidutinis	Edu versijoje – aukštesnis saugumas
11	Magic School	13+	Vidutinis	Skirtas pedagogams
12	Nano Banana	Nėra aiškiai nurodyta	Padidinta	Rekomenduojama papildomai įvertinti. Leidžiama tik mokytojams
13	Autodraw	Nėra	Mažas	Maža duomenų apimtis
14	Artguru.ai	18+	Padidintas	Turinio kontrolės rizika. Leidžiama tik mokytojams
15	Prezzi	13+	Vidutinis	Reikalinga paskyra, leidžia kurti interaktyvias prezentacijas, svarbu nekelti asmens duomenų
16	NotebookLM	13+	Vidutinis	Šaltinių apibendrinimui ir mokymuisi; dirba su naudotojo pateiktais šaltiniais
17	Perplexity	13+	Vidutinis	Paieškos įrankis su nuorodomis į šaltinius.
18	Suno	13+	Padidintas	Muzikos ir balso generavimas. Leidžiama tik mokytojams arba su griežta priežiūra. Galimos

				autorinių teisių ir vartotojo balso naudojimo rizikos.
19	LearningApps.org	Nėra	Mažas	Skirta interaktyviems mokymosi pratimams kurti ir naudoti
20	Grammarly	13+	Vidutinis	Kalbos taisymas, gramatika ir stiliaus patikra.